ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové, v právní věci **žalobce O. M.,** zastoupeného JUDr. Petrem Vaňkem, advokátem se sídlem Praha 4, Jeremenkova 106, proti **žalovanému Ministerstvu financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 9. 2003, č. j. 533/49 658/2002 a č. j. 533/71 750/2002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2004, č. j. 6 Ca 277/2003-16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včasnou kasační stížností ze dne 13. 2. 2004 se stěžovatel (dále i „žalobce“) domáhal zrušení shora uvedeného pravomocného usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 9. 2003, č. j. 533/49 658/2002 a ze dne 22. 9. 2003, č. j. 533/71 750/2002. Žalobou napadenými rozhodnutími žalovaný nevyhověl žádosti žalobce o povolení přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu ze dne 9. 10. 2000, č. j. FŘ-9629/11/99 (zamítnutí odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na doměření daně z příjmů fyzických osob za rok 1995) a o povolení přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu ze dne 9. 10. 2000, č. j. FŘ-7306/11/99 (zamítnutí odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru na doměření daně z příjmů fyzických osob za rok 1996). Obě rozhodnutí vydal žalovaný v řízení podle § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, (dále „daňový řád“) poté, co v napadených rozhodnutích finančního ředitelství neshledal pochybení.

V odůvodnění usnesení soud uvedl, že rozhodnutí, kterým žalovaný nepovolil přezkoumání daňového rozhodnutí v režimu § 55b daňového řádu není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., žalobce nemohl být těmito rozhodnutími zkrácen na svých právech, neboť se jimi o žádných jeho právech nerozhodovalo. Jedná se o mimořádný opravný prostředek dozorčího charakteru, nikoliv o opravný prostředek skutečný, jehož pojmovým znakem je založení právního nároku na meritorní projednání. Napadená rozhodnutí, kterými žalovaný nepovolil přezkoumání pravomocných rozhodnutí, nezasáhla do subjektivních hmotněprávních oprávnění a povinností žalobce, žalovaný jimi pouze vyjádřil, že mimořádné opravné prostředky dozorčího práva nepoužije. Z uvedených důvodů soud žalobu odmítl (§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.).

V kasační stížnosti žalobce namítal, že soud nesprávně posoudil právní otázku v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalobce v kasační stížnosti uvedl, že onou nesprávně posouzenou právní otázkou je nesprávný závěr soudu, že žalobou napadené rozhodnutí není rozhodnutím, které by zasáhlo hmotná práva žalobce. Vždyť právě tímto rozhodnutím bylo žalobci upřeno jeho právo, aby mu byla daň, kterou je povinen hradit, vyměřena ve správné výši. Dokladem toho je i skutečnost, že zákon přiznává takovému rozhodnutí odkladný účinek. Soud měl žalobou napadené rozhodnutí meritorně přezkoumat, přezkoumat měl rovněž rozhodnutí finančních orgánů, která tomuto rozhodnutí předcházela. Právě z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se po výzvě soudu ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud posoudil věc takto:

Spornou otázkou, předestřenou žalobcem, je posouzení, zda rozhodnutí, kterým žalovaný nevyhověl žádosti žalobce o povolení přezkoumání rozhodnutí dle § 55b daňového řádu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a je tedy způsobilým soudního přezkoumání, či nikoliv.

Podle § 55b odst. 1 daňového řádu může být na žádost daňového subjektu nebo z úřední povinnosti rozhodnutí správce daně, které je v rozporu s právními předpisy nebo se zakládá na podstatných vadách řízení, a okolnosti nasvědčují tomu, že došlo ke stanovení daně v nesprávné výši, zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno. Shledá-li správce daně po přezkoumání rozhodnutí, že podmínky pro povolení tohoto přezkoumání nebyly splněny, přezkoumávané rozhodnutí potvrdí.

Rozhodnutí o tom, zda přezkoumání bude povoleno nebo nařízeno, vydává vždy instančně vyšší správce daně. Proti takovému rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Je-li přezkoumání povoleno nebo nařízeno, má to odkladný účinek vůči rozhodnutí přezkoumávanému. Po povolení nebo nařízení provádí nové řízení správce daně, který rozhodl v posledním stupni; je vázán právním názorem toho, kdo přezkoumání povolil nebo nařídil. Proti novému rozhodnutí ve věci se lze odvolat.

Je tedy zřejmé, že řízení o tomto mimořádném opravném prostředku má vlastně fáze dvě. V první fázi se rozhoduje o tom, zda bude přezkoumání povoleno či nařízeno, proti takovému rozhodnutí zákon dokonce účastníkům nepřiznává ani právo použít jakékoliv opravné prostředky. Poté, je-li rozhodnuto kladně a řízení je otevřeno, pak nastupuje druhá fáze řízení, v níž se rozhoduje o tom, zda přezkoumávané rozhodnutí bude změněno či zrušeno. Může však nastat situace, že v této druhé fázi po přezkoumání rozhodnutí shledá správce

daně, že podmínky pro povolení tohoto přezkoumání nebyly splněny, přezkoumávané rozhodnutí potvrdí.

V daném případě je zřejmé, že na použití takovýchto prostředků dozorčího práva, žalující strana nemá žádný právní nárok. Není tu tedy právní nárok na přezkoumání pravomocného rozhodnutí a na zásah do řízení již skončeného. Rozhodování o právech a povinnostech by nastoupilo tedy pouze tehdy, bylo-li by v první fázi přezkoumání rozhodnutí k přezkumu vůbec otevřeno, až poté by mohlo být ve druhé fázi zrušeno, nahrazeno jiným či změněno. O takovou situaci se tu však nejedná. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo pouze rozhodnuto o tom, že věc pravomocně skončená nebude v daňovém řízení znovu projednána, nebude znovu zasahováno do věci pravomocně skončené a nedojde tudíž k jejímu novému projednání.

Za rozhodnutí, která zakládají žalobní legitimaci k soudnímu přezkumu, lze totiž považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti; ostatní úkony pak nejsou rozhodnutími ve smyslu takto vymezeném, byť z formálního hlediska jsou takto označena, avšak nejsou oněmi rozhodnutími, která zakládají žalobní legitimaci. Ustanovení § 70 písm. a) s.ř.s. stanoví, že ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jež nejsou rozhodnutími. A právě takovým úkonem je rozhodnutí žalovaného, jehož přezkumu se žalobce domáhá - žalobce jím nemohl být zkrácen na právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo. Tento základní předpoklad však nebyl dodržen, proto soud v předcházejícím řízení správně žalobu odmítnul (§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.).

Takový závěr soudu vychází mj. z dnes již ustálené judikatury Ústavního soudu. Plénum Ústavního soudu pod č. ÚS. Pl. 12/2000 dle § 23 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, přijalo stanovisko, dle něhož rozhodnutí o nepovolení přezkoumání rozhodnutí podle § 55b daňového řádu, nepodléhá soudnímu přezkumu. Ústavní soud zde mj. posuzoval i ústavnost takové interpretace práva.

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud rozhodl již o kasační stížnosti samotné, nezabýval se z důvodu nadbytečnosti již samostatně návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Z výše uvedených důvodů nepřisvědčil Nejvyšší správní soud námitce žalobce v důvodech jím podřazených pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce nedosáhl v řízení procesního úspěchu, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 120, § 60 odst. 1 s. ř. s.), žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední agendy nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

: